

WSNP

Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

Periodiek

mei 2012

Redactie

Mr. B.J. Engberts
Mr.dr. A.J. Noordam
Mr. M. van Bommel
Mw. P.A.M.T. van den Berg
Dhr. G. Benedictus

Adviseurs

Prof.mr. B. Wessels
Dhr. A. van Eijnden

Inhoud

- 9 **Van de redactie**
- 10 **Lex dura sed lex**
Erica Schruer
- 11 **Het eigendomsvoorbehoud en de Wsnp**
Margreet van Bommel
- 12 **Voortzetting onderneming door ZZP-er tijdens schuldsanering**
Geert Benedictus
- 13 **Het ontstaan van vorderingen**
Berend Engberts
- 14 **Hoe omgaan met saldi op spaarrekeningen van minderjarige kinderen?**
Helene Lammers
- 15 **Nieuws in het kort**
- 16 **Actuele rechtspraak kort**

9 - Van de redactie

Geachte lezer,

Wij zijn bezig de samenwerking met de Brancheorganisatie Bewindvoerders (BBW) verder uit te werken. De redactie meent dat zo'n samenwerking zowel voor onze abonnees als de leden van BBW veel voordelen kan opleveren. Er ligt een aantal mooie ideeën ter verdere uitwerking op tafel. Besloten is dat we in het najaar een gezamenlijke bijeenkomst over de Wsnp zullen organiseren. Wij verwachten u hierover en over andere vormen van samenwerking in het volgende nummer nader te kunnen berichten. In het kader van die samenwerking is ook in dit nummer een pagina voor de BBW ingeruimd.

In dit lentenummer zijn in de Praktijk-rubriek interessante bijdragen over eigendomsvoorbehoud en schuldsanering (Margreet van Bommel), voortzetting van een onderneming door ZZP-ers tijdens de schuldsaneringsregeling (Geert Benedictus) en het ontstaan van vorderingen (Berend Engberts) opgenomen.

In de rubriek Rechtspraak is een bijdrage opgenomen van Erica Schruer over de zogeheten tienjaarstermijn in art. 288 Fw onder de prachtige titel 'Lex dura sed lex'. Wij danken haar hartelijk voor deze interessante bijdrage.

Tot slot hebben wij een lezenswaardige artikel opgenomen over de vraag hoe in de schuldsaneringsregeling moet worden omgegaan met saldi op de spaarrekeningen van minderjarige kinderen van de schuldenaar. Dit artikel is geschreven door Helene Lammers.

Wij wensen u weer veel leesplezier toe en staan steeds open voor uw commentaar, reacties en bijdragen aan dit tijdschrift.

Wij kunnen ook al meedelen dat we in het volgende nummer onder meer een artikel zullen plaatsen van de voorzitter van Recofa, Mincke Melissen, over de problematiek van de nagekomen bate. Deze bijdrage wordt opgenomen in de Rubriek-rechtspraak omdat met name wordt ingegaan op het arrest van de Hoge Raad van 4 februari 2011 (LJN BO9670) over deze materie. Tevens zal een bijdrage worden geplaatst over het verschil tussen de materiële en de formele looptijd van een schuldsaneringsregeling. Dit naar aanleiding van een arrest van de Hoge Raad van 24 februari 2012 (LJN BV0890).

Wij plaatsen regelmatig (korte) berichten op Twitter over jurisprudentie, nieuwe wetgeving en ander nieuws. Inmiddels hebben we ruim honderd volgers op Twitter. Wilt u onze berichten lezen? Via onze website zijn ze met één klik zichtbaar ("@wsnp-periodiek.nl").

Onze website is weer geactualiseerd. U treft onder meer een bijgewerkt trefwoorden- en rechtspraakregister aan.

Uw kopij blijft van harte welkom op redactie@wsnp-periodiek.nl.

De redactie

16 - Actuele rechtspraak kort

Publicaties in de periode van 11 januari 2012 tot en met 10 april 2012

1. Hof Amsterdam 17 januari 2012, LJN BV8267 (geen nihilstelling alimentatieplicht)

Voorlopige voorziening 2009: man moet vrouw € 206 alimentatie per maand betalen. Echtscheiding uitgesproken 9 maart 2010, met oplegging alimentatie € 540 als man geen eigen woning heeft c.q. € 240 als man wel eigen woning heeft. Bij arrest d.d. 27 juli 2010 stelt Hof Amsterdam alimentatie op € 975 vanaf datum inschrijving (echtscheiding ingeschreven op 9 november 2010). Op eigen verzoek –zonder medewerking vrouw– wordt de man op 31 augustus 2010 failliet verklaard. De r-c stelt het vtlb van de man op € 982,14. Op verzoek van de man stelt de rechtbank de alimentatie op nihil. Hof Amsterdam vernietigt op 17 januari 2012 deze beschikking waardoor de te betalen alimentatie (tijdens faillissement van de man) € 975 blijft. Volgens het hof rust op de man de plicht zodanige maatregelen te treffen dat hij alsnog aan de verplichtingen ten opzichte van zijn vrouw kan voldoen, bijvoorbeeld door met zijn schuldeisers een akkoord te treffen als bedoeld in art. 138 Fw. Daartoe overweegt het hof (onder meer en samengevat): (a) de man heeft gehandeld in strijd met art. 4 lid 2 Fw (medewerking vrouw niet gevraagd), (b) door de faillissementsaanvraag heeft de man de vrouw in grote financiële problemen gebracht, de vrouw heeft nu zelf toepassing van de wettelijke schuldsaneringsregeling gevraagd, (c) op het moment van de faillissementsaanvraag (eind juli 2010) was de hogere alimentatie nog niet verschuldigd (pas vanaf 9 november 2010); de man had minder ingrijpende oplossingen moeten zoeken.

2. Hof Arnhem 26 januari 2012, LJN BV2551 (art. 350 lid 3 onder f Fw)

In een eerdere toelatingszaak vernietigde Hof Arnhem het vonnis van de rechtbank en verklaarde de schuldsaneringsregeling van toepassing. Het Hof oordeelde dat appellante voldoende aannemelijk had gemaakt dat er sprake was van één terugvorderingsbesluit van het UWV. Vanaf de datum van dit besluit tot aan het moment van de indiening van het verzoekschrift bij de rechtbank waren ruim vijf jaren verstreken. Korte tijd daarna heeft de rechtbank de schuldsaneringsregeling tussentijds beëindigd omdat was gebleken dat UWV nog een tweede, recenter terugvorderingsbesluit had genomen. De rechtbank oordeelde dat indien het Hof van dit tweede terugvorderingsbesluit had geweten, appellante nooit zou zijn toegelaten tot de schuldsaneringsregeling. Het Hof oordeelt dat weliswaar sprake is van een situatie als bedoeld in art. 350 lid 3 onder f Fw, maar het Hof acht het onvoldoende aannemelijk dat appellante de rechter bewust verkeerd heeft ingelicht over de tweede vordering van het UWV. Voorts overwegend dat (a) door het UWV onjuiste informatie had verstrekt over zijn vorderingen, en (b) de bewindvoerder het hoger beroep van appellante ondersteunt en heeft verklaard dat appellante zich op correcte wijze houdt aan de uit de regeling voortvloeiende verplichtingen, vernietigt het Hof de beslissing van de rechtbank tot tussentijdse beëindiging. Het Hof bepaalt dat de schuldsaneringsregeling moet worden voortgezet met verlenging van de termijn tot bijna vier jaar.

3. Hof Arnhem 2 februari 2012, LJN BV3428 (art. 287a Fw)

Schuldenaar heeft een totale schuld van circa € 10.300 en nog een schuld aan de fiscus van bijna € 1.400. Het UWV heeft een vordering van € 831,46. Schuldenaar heeft een schuldregeling aangeboden, inhoudende dat aan het UWV over een periode van 36 maanden een bedrag wordt betaald van € 196,35 (23,6%) tegen finale kwijting. Alleen het UWV is niet akkoord gegaan met de aangeboden schuldregeling. Rb. Utrecht heeft het UWV bevolen in te stemmen met de door de schuldenaar aangeboden schuldregeling. Het UWV gaat hiertegen in hoger beroep en verzoekt het Hof het verzoek van schuldenaar om toegelaten te worden tot de schuldsaneringsregeling eveneens af te wijzen. Het UWV voert in hoger beroep aan dat de schuld aan het UWV niet te goeder trouw is ontstaan. Schuldenaar stelt dat de toetsing van een dwangakkoord niet plaatsvindt op grond van de normen van art. 288 maar op die van artikel 287a lid 5. Het Hof maakt een afweging van de belangen van enerzijds het UWV en anderzijds de schuldenaar en de overige schuldeisers. Het Hof laat zwaar wegen dat de niet-marginale schuld aan het UWV niet te goeder trouw is ontstaan en dat schuldenaar regelmatig aanzienlijke bedragen heeft overgemaakt naar familieleden in Iran, terwijl schuldenaar wist dat zijn inkomen dat niet toeliet. Het Hof bepaalt dat het UWV in redelijkheid tot weigering van haar instemming heeft kunnen komen.

4. Hof Arnhem 9 februari 2012, LJN BV3415 (art. 288 lid 2 onder d, 350 lid 3 onder f)

Faillissement omgezet in toepassing schuldsaneringsregeling. Het Hof bekrachtigt de tussentijdse beëindiging van de saneringsregeling op grond van art. 350 lid 3 onder f juncto art. 288 lid 2 onder d (wegens een eerdere toepassing van de saneringsregeling in de afgelopen tien jaar) omdat appellant de rechtbank onvoldoende heeft geïnformeerd over het feit dat minder dan 10 jaar voorafgaand aan het omzettingsverzoek de schuldsaneringsregeling op hem van toepassing is geweest, terwijl dat wel op zijn weg had gelegen.

5. Rb. 's-Gravenhage 16 februari 2012, LJN BV7516 (art. 288 lid 1 onder b en c)

Wsnp-verzoeken van twee echtgenoten gehuwd in Marokko in 2008 (niet in gemeenschap van goederen); zij hebben samen een kind van 1 jaar oud. De man heeft de Nederlandse en de Marokkaanse nationaliteit, de vrouw alleen de Marokkaanse nationaliteit. Na zijn huwelijk in 2008 is de man alleen teruggekeerd naar Nederland; hij maakte gokschulden en verhuisde naar België. Daar heeft de vrouw zich bij hem gevoegd. De man geeft aan dat de gezinshereniging plaatsvond in België om de strenge Nederlandse immigratieregels te omzeilen. De man is in 2009 teruggekeerd naar Nederland, de vrouw in 2010. De schulden bedragen € 149.000 en zijn in Nederland ontstaan. De vrouw is de Nederlandse taal niet machtig, zorgt voor het kind, heeft geen betaalde baan en solliciteert niet. De man heeft twee hypothecaire restschulden van € 63.239 en € 65.009. De man kocht een tweede huis om dit op te knappen en met winst te verkopen om daarmee de eerste hypotheekschuld af te lossen. De plannen zijn mislukt, de hypotheeknemers verkochten de woningen. In 2008 is een schuld aan Eneco Energie ontstaan (€ 16.467), Eneco heeft een boete opgelegd. De man zegt niet te weten of er een wietplantage was. De rechtbank

acht onvoldoende aannemelijk dat de man te goeder trouw is nu hij (a) niet kan aangeven waardoor de vordering van Eneco is ontstaan en (b) niet duidelijk heeft gemaakt dat zijn inkomen het aangaan van een tweede hypothecaire schuld, welke hij aanging uit zuiver speculatieve overwegingen, toeliet. De gokschulden zijn uit hun aard niet te goeder trouw, aldus de rechtbank. De rechtbank oordeelt bovendien dat onvoldoende aannemelijk is dat de man en de vrouw de uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen naar behoren zullen nakomen en zich zullen inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. De man heeft samen met de vrouw bewust de immigratieregels omzeild waardoor de integratie van de vrouw is bemoeilijkt en de man minder aflossingscapaciteit heeft. De wijze waarop de vrouw toegang heeft gekregen tot Nederland laat zien dat zij zich niet bewust is van haar verantwoordelijkheid om te integreren; de vrouw geeft er blijk van dat zij zich onvoldoende bewust is van haar verantwoordelijkheid jegens haar schuldeisers. De rechtbank wijst beide Wsnp-verzoeken af.

6. Rb. 's-Gravenhage 20 februari 2012, LJN BV7522 (art. 285-verklaring)

Wsnp-verzoek van een alleenstaande moeder met een kind van 14 jaar en een fulltime baan. Verzoekster kocht in 2001 met haar ex-partner een woning. Verzoekster heeft twee hypotheekschulden van totaal ruim € 230.000, met een achterstand op de eerste hypotheek van ruim € 23.000 (rente en aflossing), en nog ruim € 37.000 aan andere schulden. In het minnelijk traject heeft verzoekster de eerste hypotheeknemer aangeboden een percentage van de achterstand te betalen, aan de tweede hypotheeknemer en de overige schuldeisers heeft zij aangeboden een percentage van de totale schuld af te lossen. Bij acceptatie van dit aanbod had verzoekster in de woning kunnen blijven. Volgens verzoekster zal de verkoop van de woning minder opbrengen dan de hoogte van de eerste hypotheekschuld en op grote problemen en juridische kosten stuiten (onverdeelde eigendom woning, ex in Zwitserland). Met uitvoerige beschouwingen over de wetsgeschiedenis en verwijzing naar HR 13 maart 2009, *NJ* 2009, 203 oordeelt de rechtbank dat het aanbod van verzoekster in strijd is met de uitgangspunten van de Wsnp: (a) Verkoop van de verhypothekerde woning, (b) Bij aanhouden van de woning dient in ieder geval rente en aflossing betaald te worden, en (c) Alleen de r-c is bevoegd het vtlb te verhogen. Het aanbod is in strijd met (onderlinge) rechtspositie van de schuldeisers in het wettelijke traject en de door hen te verwachten uitkering in het wettelijk traject. De rechtbank oordeelt dat verzoekster onvoldoende heeft getracht een deugdelijke minnelijke regeling te treffen en beschouwt de gemeentelijke 285-verklaring als niet verstrekt. De rechtbank verklaart verzoekster niet-ontvankelijk in haar Wsnp-verzoek.

7. HR 24 februari 2012, LJN BV0890 (art. 295, 349a, 356 lid 2, 358 lid 1 Fw)*

In dit arrest heeft de HR bepaald dat de gevolgen van de toepassing van de schuldsaneringsregeling eindigen door het aflopen van de termijn van art. 349a Fw, in beginsel dus na drie jaar. Dit heeft onder meer tot gevolg dat bij de verkrijging door de schuldenaar van goederen na afloop van die termijn, het bepaalde in art. 295 lid 1 Fw niet geldt en dat zulke verkrijgingen dus niet tot de

Wsnp-boedel behoren. Daarnaast komt aan de beëindiging van de schuldsaneringsregeling als bedoeld in 356 lid 2 de betekenis toe dat zij het einde van de afwikkeling van de schuldsanering markeert, waaronder de vereffening van de boedel, en het in werking treden van de in art. 358 lid 1 F. bedoelde schone lei (indien en voorzover van toepassing), aldus de HR.

** Dit arrest zal in het volgende nummer van Wsnp Periodiek worden besproken.*

8. Rb. Roermond 28 februari 2012, LJN BV7678 (288 lid 1 onder a Fw)

‘Weliswaar heeft verzoeker op zijn schuldenlijst slechts twee schulden staan maar de bedragen daarvan zijn zodanig hoog dat hij deze niet kan aflossen. De schuld aan ABN-Amro betreft een lening ten behoeve van zijn opleiding tot piloot bij SAA, welke opleiding hij niet heeft kunnen afmaken. De schuld aan DUO is een studieschuld die hij heeft gemaakt toen hij een HBO opleiding volgde, welke opleiding hij heeft afgerond alvorens hij de opleiding bij SAA is gaan volgen. Nu hij inmiddels inkomsten heeft zal verzoeker dit jaar moeten gaan beginnen met de aflossing van de schuld bij DUO. Opgeteld zullen de aflossingsverplichtingen met rente en kosten van beide schulden hoger zijn dan het totale netto salaris dat verzoeker verdient.’ De rechtbank wijst het Wsnp-verzoek toe overwegend: ‘Weliswaar valt de schuld aan DUO niet onder de te saneren schulden in het kader van de schuldsanering, doch deze schuld mag wel worden meegenomen teneinde te bezien of verzoeker in voornoemde toestand is komen te verkeren. In aanmerking nemende de beide schulden is de rechtbank van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat hij niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden.’

9. Rb. Utrecht 7 maart 2012, LJN BV8192 (288 lid 1 onder b/ 288 lid 3 Fw)

De schuldenlast bedraagt € 81.624,55, verdeeld over vijf schuldeisers. Verzoekers zijn - ook in de afgelopen vijf jaar - steeds opnieuw verplichtingen aangegaan, terwijl zij reeds bestaande verplichtingen niet af konden lossen. De nieuwe verplichtingen zijn aangegaan terwijl verzoekers wisten of hadden moeten weten dat deze niet zouden kunnen worden voldaan. De rechtbank oordeelt dat verzoekers onvoldoende aangetoond hebben dat zij te goeder trouw zijn geweest. De rechtbank ziet voor toepassing van de hardheidsclausule van art. 288 lid 3 geen redenen, want: (a) De schulden zouden voornamelijk door verzoeker zijn gemaakt na en naar aanleiding van een verbroken relatie. Ter zitting is echter gebleken dat die eerdere relatie al in 1997 is verbroken en dat verzoekers al in 1999 een relatie hebben gekregen. De schuldenlast is in de periode 1999 tot heden meer dan verdubbeld, en (b) Een zogenoemde ‘keer ten goede’ dient uit meer te bestaan dan enkel een verandering van feiten en omstandigheden, zoals het (door verzoekers gestelde) opzeggen van loterijen en abonnementen en het in het zicht van de schuldsanering “doorknippen” van de creditcards: het moet gaan om een aantoonbare verkregen controle over het gedrag dat heeft geleid tot de overbesteding. Van die verkregen controle is niet gebleken. Ter zitting hebben verzoekers aangegeven dat zij geen behoefte ervaren aan het aangeboden maatschappelijk werk. In de aangeboden hulp hebben zij zich dan ook niet actief ingespannen. Ook professionele budgethulp vinden verzoekers niet nodig: de begeleiding door verzoeksters [familieid] is voor hen meer dan voldoende, aldus verzoekers.

De rechtbank wijst de Wsnp-verzoeken af.

10. Rb. Amsterdam 20 maart 2012, LJN BV8873 (art. 1 Fw)

Verzoeker heeft een schuldenlast van minimaal € 23.600. Verzoeker is op 14 november 2008 toegelaten tot de wettelijke schuldsaneringsregeling. Op 13 juli 2011 is de schuldsaneringsregeling van verzoeker tussentijds beëindigd (zonder schone lei). Verzoeker is zich ervan bewust dat hij de komende tien jaar niet in aanmerking komt voor toelating tot de schuldsaneringsregeling en heeft een eigen faillissementsaangifte gedaan omdat hij hulp wil krijgen van de aan te stellen curator bij het zoeken naar een budgetbeheerder of beschermingsbewindvoerder na onder curatele stelling. Verzoeker krijgt een uitkering van ongeveer € 800 per maand, heeft geen bezittingen en stelt onvoldoende financiële middelen te hebben om zijn schulden te betalen. De rechtbank overweegt dat de kosten van het faillissement niet kunnen worden voldaan bij gebreke van actief. Verzoeker voldoet aan de in de Faillissementswet gestelde vereisten om op eigen aangifte in staat van faillissement te worden verklaard. Echter ook de bevoegdheid tot het doen van eigen aangifte door een schuldenaar kan worden misbruikt indien deze bevoegdheid wordt uitgeoefend met een ander doel dan waarvoor zij is verleend of in geval men, in aanmerking nemende de onevenredigheid tussen het belang bij uitoefening en het belang dat daardoor wordt geschaad, naar redelijkheid niet tot die uitoefening had kunnen komen. De rechtbank oordeelt dat er geen baten te verwachten zijn waaruit de kosten van de curator kunnen worden voldaan dan wel een akkoord aan de schuldeisers kan worden aangeboden. Te verwachten is dat de curator het faillissement binnen korte tijd voordraagt voor opheffing wegens gebrek aan baten, waarbij de schuldenlast van verzoeker ongewijzigd blijft. Het aanstellen van een hulpverlener al dan niet in het kader van onder curatele stelling kan naar het oordeel van de rechtbank niet worden aangemerkt als een doel dat een redelijk door de Faillissementswet beschermd belang dient. Ook is sprake van een dermate onevenredigheid tussen het belang van verzoeker bij zijn faillissement en het belang van een te benoemen curator verschoond te blijven van niet-verhaalbare kosten dat verzoeker in redelijkheid niet tot uitoefening van zijn bevoegdheid tot het aanvragen van zijn eigen faillissement kan komen. De rechtbank is daarom van oordeel dat onvoldoende aannemelijk is geworden dat verzoeker een redelijk belang heeft bij zijn faillissementsaanvraag.

Nagekomen uitspraak:

11. Hof Amsterdam 20 december 2011, LJN BV0326 (art. 3:317 BW, stuiting van verjaring)

Schuldeiser heeft een vordering van circa € 17.500 op failliet daterend van 12 maart 2002. Rb. Utrecht heeft deze vordering afgewezen omdat de vanaf 12 maart 2002 lopende verjaringstermijn niet is gestuit met de brief van 27 maart 2006 waarmee de schuldeiser haar vordering ter verificatie in het faillissement van failliet heeft aangeboden, noch met haar eerdere, door de curator via de postblokkade ontvangen brief van 3 maart 2006, zodat de vordering op 12 maart 2007 – vóór het uitbrengen van de inleidende dagvaarding op 31 maart 2010 – was verjaard.

Hof Amsterdam oordeelt dat de vordering niet is verjaard. Het hof overweegt dat de verjaring van een rechtsvordering tot nakoming van een verbintenis wordt gestuit door een schriftelijke aanmaning of door een schriftelijke mededeling waarin de schuldeiser zich ondubbelzinnig zijn recht op nakoming voorbehoudt (art. 3:317 lid 1 BW). Voorts dient de aanmaning of mededeling de schuldenaar hebben bereikt. Tussen partijen is niet in geschil dat de brief van 3 maart 2006 een schriftelijke aanmaning inhoudt. Dat deze brief als gevolg van de postblokkade niet bij failliet maar bij de curator is terechtgekomen, laat onverlet dat deze aanmaning stuitende werking heeft gehad. De staat van faillissement waarin failliet ten tijde van het verzenden van de brief verkeerde, met de daarmee samenhangende postblokkade, is een omstandigheid die de persoon van gefailleerde betreft en die in zijn relatie tot de schuldeiser rechtvaardigt dat hij het nadeel draagt van de omstandigheid dat de door de schuldeiser gezonden aanmaningsbrief hem niet (tijdig) heeft bereikt.